

**Internet ve výuce anglického jazyka pro studenty primární pedagogiky
(průvodce studiem)**

Mgr. Ruth Valentová, Ph.D.

Cíl studia

Tento text a následný seminář si klade za cíl seznámit studenty s možnostmi využití internetu k zefektivnění a obohacení výuky anglického jazyka. Nabízí nejen stručné teoretické pojednání o dané tematice, nýbrž také mnoho praktických ukázek, cvičení i podnětů k zamyšlení.

Vstupní znalosti a podmínky:

Studijní text a seminář jsou určeny studentům primární pedagogiky na úrovni znalosti anglického jazyka A2 – B1.

Čas určený pro studium:

90 min

Po prostudování textu budete schopni:

- definovat pojem internet
- mít povědomí o tom, jaké webové stránky vám mohou pomoci při samostudiu angličtiny
- představit některé z možností, jak využívat internet ve výuce angličtiny
- objasnit, co jsou tzv. *jazz chants* a jak je lze používat v jazykové výuce

Studijní text:

Úvod do problematiky

Přestože je internet již nedílnou součástí nejen všedního života, ale i vyučovacího procesu, čelí učitelé anglického jazyka na všech stupních vzdělávání stále novým výzvám. Problémem není nedostatek výukových materiálů, ale spíše schopnost si z tohoto nepřehledného množství vybrat takové zdroje, které by byly relevantní a vhodné právě pro konkrétní věkovou skupinu žáků a studentů a jejich jazykovou úroveň. Vezmeme-li v úvahu skutečnost, že cílem výuky je

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

vždy zlepšení a rozvoj jazykových kompetencí a komunikačních schopností studenta, je nutné zaměřit se na jejich jednotlivé komponenty. Předložený materiál podává stručný nástin do problematiky internetu a jeho využití v jazykovém vzdělávání. Cílem tohoto textu pro studenty primární pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci je představit internetové zdroje k procvičování a upevňování receptivních (čtení s porozuměním, poslech) i produktivních (psaní a ústní projev) dovedností a jazykových kompetencí (užití jazyka).

1. Vymezení pojmu internet

Problematika používání informačních a komunikačních technologií, zejména však internetu ve výuce cizích jazyků je v současné době v centru pozornosti čím dál většího počtu autorů.

- Jak lze charakterizovat pojem „internet“? Pokuste se o vlastní definici.

Podívejme se nejprve společně do odborné literatury. Podle Drahovzalové (2001) internet představuje „**otevřenou celosvětovou počítačovou síť**“, do které se volně připojují stále další počítače, které nesou informace a poskytují uživatelům různé služby.“ Windeatt, Hardisty a Eastment (2000) charakterizují **internet jako velmi mocný nástroj ke komunikaci a získávání informací**. Popisují ho jako **prostředek**, který lze mnohem více začlenit do osnov výuky jazyka. Učitelé a studenti či žáci mohou používat internet k získání materiálů pro vlastní studium nebo výuku stejným způsobem, jako se používají knihy, časopisy, noviny, audio nebo video. Windeat, Hardisty a Eastment (2000) srovnávají internet s dřívějšími možnostmi získávání zdrojů pro informace a materiály pro výuku. Poukazují rovněž na technologické novinky, se kterými se pedagogové i žáci již naučili pracovat a v dnešní době je ve výuce používají víceméně automaticky.

Problematikou používání **internetových zdrojů pro výuku angličtiny** se zabývají Crystal (2004), Dudeney (2007), Lewis (2004) a mnoho dalších autorů. Podle Dudeneyho (2000, s. 3) je internet „**vizuálně atraktivní, snadno použitelný, je snadné jej pochopit a kombinuje mnoho jiných forem komunikace založených na internetu do jednoho snadno ovladatelného balíčku**.“

Teeler&Gray (2000) považují za obrovský přínos možnost získat poznatky jakéhokoli druhu, a zaměřují se na **internet jako zdroj výukových materiálů, na vedení internetové výuky a**

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

jazykové dovednosti, které lze při výuce podporované moderními technologiemi získávat a zdokonalovat.

V publikaci výše zmíněných autorů Windeatta et al. (2000) s názvem "The Internet" najdeme podrobné pokyny k procvičování základních dovedností pro jazykovou výuku prostřednictvím internetu, jako například **vyhledávání informací, hodnocení webových stránek, vytváření vlastních výukových materiálů a komunikaci prostřednictvím internetu**. Windeatt et al. (2000, s. 8) upozorňují, že „internet je nástroj, který má **velký potenciál v jazykové výuce**, ale jeho **efektivita v praxi** závisí do velké míry **na způsobu**, kterým je tento **nástroj využíván učiteli a studenty**.“

Šmahel (2003, s. 44) uvádí, že „množství tištěných informací se odhadem zdvojnásobuje každých 8 let. A jak to teprve bude s informacemi vyskytujícími se v elektronické podobě na internetu? Je však v silách kohokoliv nebo čehokoliv takovouto **záplavu informací** jakýmkoliv přijatelným způsobem zpracovat? V této souvislosti se mluví o pocitu „zaplavení informacemi“, který se může vůči jednotlivci a jeho identitě projevat až ohrožujícím způsobem.“

Ze všech definic vyplývá pro pedagogy poznání, že internet je možno uplatnit v jazykové výuce mnoha různými způsoby, ale je zapotřebí zohlednit skutečnost, že **toto médium nepůsobí samo o sobě a jeho potenciál nelze přeceňovat**. Vyučující cizích jazyků mají nelehký úkol tuto „záplavu“ **materiálů správně třídít a vybírat zdroje**, které mají pro **efektivní jazykovou výuku největší přínos**. Zároveň hraje nezastupitelnou roli při vedení studentů k **rozvoji kompetencí v učení, jako je třídění, kritické srovnávání a aplikace informací**.

Jak tedy správně využít tento nástroj, internet, k oživení a obohacení výuky angličtiny?

Zamyslete se nad následujícími otázkami:

- Jaké jsou podle vás výhody používání moderních technologií, zejména pak internetu, ve výuce cizího jazyka? Zkuste vyjmenovat alespoň některé.
- Existují podle vás nějaké nevýhody? Zkuste jmenovat.
- Jak používáte internet ve svém samostudiu angličtiny?
- Jaké máte oblíbené webové stránky:

Studijní text k projektu

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

- Na procvičování gramatiky?
- Na rozšiřování slovní zásoby?
- K procvičování čtení s porozuměním?
- K nácvičku a zlepšení poslechu s porozuměním?
- Ke zlepšení vaší výslovnosti?

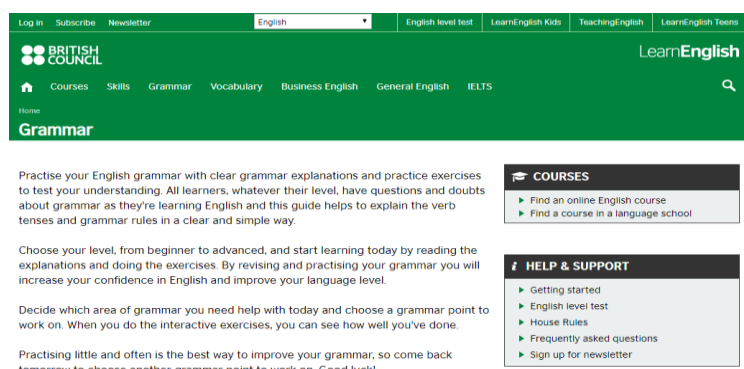
2. Internet a procvičování gramatiky

Pravidla užívání cizího jazyka, tzv. **use of language** jsou základním stavebním kamenem také studia angličtiny. Z nepřeberného množství webových stránek k procvičování gramatiky vybereme jen několik.

British Council Grammar

<https://learnenglish.britishcouncil.org/grammar/>

Na těchto webových stránkách najdeme jasné a srozumitelné vysvětlení gramatických jevů a struktur pro všechny úrovně znalosti angličtiny.

Oxford English Grammar Course

<https://elt.oup.com/student/oxfordenglishgrammar/>

Tato webová stránka může být používána jako doplňující materiál k tištěným gramatickým příručkám, ale lze ji používat i nezávisle na nich. Nenajdeme zde vysvětlení gramatických jevů, ale výhodou je množství interaktivních cvičení k jednotlivým mluvnickým jevům.

3. Internet a čtení s porozuměním

The Cut

Studijní text k projektu

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

www.thecut.com

Tyto webové stránky zaujmou zprávami obecného zaměření, stejně tak jako atraktivními tématy zejména pro mladé dospělé lidi ve věku od 18 do 24 let.

BBC Learning English

<https://www.bbc.com/news>

Tato vynikající internetová stránka je bezpochyby jednou z nejkvalitnějších zdrojů. Procvičování dovednosti čtení s porozuměním je zde spojeno s informacemi o aktuálním dění ze světa.

4. Internet a poslech s porozuměním

Naprostá většina studentů anglického jazyka se ztotožňuje s názorem, že poslech s porozuměním patří mezi nejtěžší dovednosti a že s ním mají potíže. A to i v případě, že se jazyk učí už poměrně dlouhou dobu.

Zamyslete se nad následujícími otázkami:

- Souhlasíte s názorem, že poslech s porozuměním je nejtěžší dovedností ve studiu angličtiny? Z jakého důvodu?
- Rozumíte rodilým mluvčím?
- Jakou roli při porozumění hraje to, odkud pochází? Rozumíte více Britům, Američanům, Australanům nebo jiným mluvčím z anglofonních zemí?
- Jaké tipy máte na zlepšení porozumění anglicky mluvícím lidem? Co z vaší vlastní zkušenosti pomáhá k procvičení poslechu s porozuměním?

Zkusme se společně zamyslet nad tím, proč většina lidí, kteří se učí angličtinu, vnímá **porozumění rodilým mluvčím** jako dlouhodobý a možná i nepřekonatelný problém. Jedním

Studijní text k projektu

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

z důvodů může být skutečnost, že **poslechu nevěnují dost času**. Můžeme se podívat na několik filmů v angličtině za týden, můžeme se snažit poslouchat krátké zprávy, třeba 15 minut denně. Je běžné, že na začátku jsme velice motivovaní a chceme se opravdu zlepšit. Dáme si předsevzetí, že budeme poslouchat angličtinu například dvě hodiny denně. Jakmile naše počáteční nadšení vyprchá, pomalu mizí i naše motivace. A proto, že jsme se nácvičku této dovednosti nevěnovali dostatečně dlouho, naše schopnost porozumět mluvenému projevu se více méně nezlepšila vůbec. Z toho vyplývá, že klíčovou roli hraje pravidelnost a dlouhodobé procvičování této jazykové dovednosti.

BBC - Learning English

<http://www.bbc.com/learningenglish/>

Tato stránka obsahuje velké množství zajímavých odkazů nejen na poslechy, ale i na procvičování gramatiky a slovní zásoby. Tato stránka je vhodná jak pro začátečníky, tak i pokročilé studenty angličtiny. Velmi užitečný a praktický je odkaz na slovní zásobu (vocabulary), pod kterou najdeme mimo jiné pod odkaz na **English In a Minute**. Zde jsou kratičké poslechy trvající vždy jednu minutu, ve kterých se dozvíme něco zajímavého z anglické gramatiky.

Podcasts

Jednou z možností, jak se tzv. “ponořit“ do angličtiny prostřednictvím poslechu je využití autentických nahrávek, kterým se anglicky říká **podcasts (audiozáznamy, audio soubory)**. **Podcasty** lze poslouchat jak přímo na vašem počítači, nebo je možno si je stáhnout pomocí aplikace **podcast** také do mobilního telefonu. Velkou výhodou audiozáznamů je to, že při jejich poslechu nemusíte sledovat zároveň i děj, a můžete se souběžně věnovat i jiné činnosti, což u sledování videí a filmů v originále nelze.

Z mnoha možností vybíráme **podcasty** na stránkách British Council.

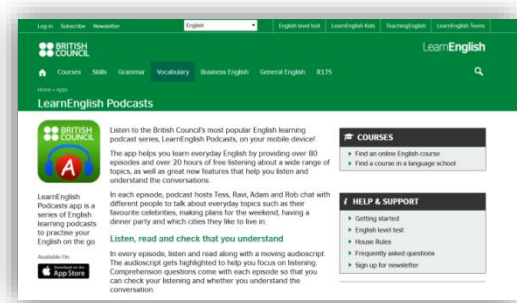
Studijní text k projektu

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

LearnEnglish Podcasts

<https://learnenglish.britishcouncil.org/learnenglish-podcasts>

Podcasty na těchto webových stránkách jsou určeny pro studenty angličtiny na různých úrovních znalosti. Výhodou je přehledné uspořádání jednotlivých úkolů, možnost sledovat audiozáznam také v psané podobě, a možnost ověřit si porozumění poslechu prostřednictvím cvičení v podobě testu.

5. Internet, mluvený projev a anglická výslovnost

V souvislosti s mluveným projevem v angličtině nelze opomenout význam nácviku správné **výslovnosti**. Zvláště s ohledem na skutečnost, že studenti primární pedagogiky budou po ukončení studia v praxi vyučovat žáky na prvním stupni a budou klást základy správné anglické výslovnosti. Mají tedy velkou zodpovědnost, protože pokud budou tyto základy položeny špatně, bude se žák tyto „chyby“ odnaučovat možná i dlouho poté. K nácviku správné výslovnosti, přízvuku, intonaci a rytmu v angličtině mohou mimo jiné sloužit tzv. „**jazz chants**“.

- Co si představíte pod pojmem „jazz chants“? Už jste se tímto typem cvičení setkali?

Jazz chants

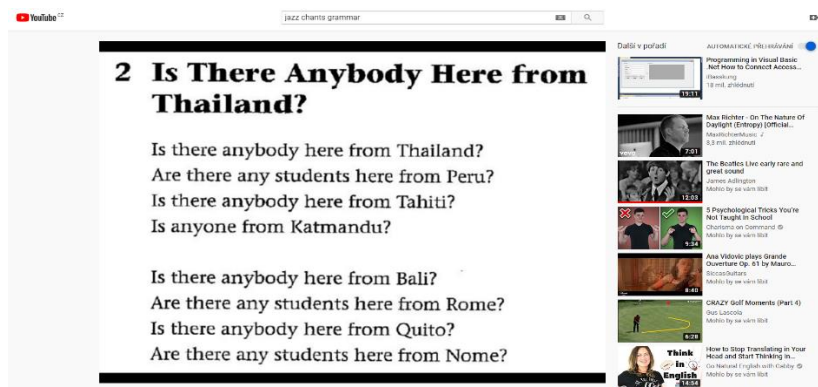
Jedná se o cvičení, při kterých studenti opakují rytmická slova a krátké fráze za pomoci hudby. Jejich autorkou je **Carolyn Graham**, americká autorka četných publikací pro výuku angličtiny, zejména pak procvičování správné výslovnosti a intonace. V **jazz chants** se spojuje rytmus mluvené americké angličtiny s rytmem tradičního amerického jazzu. Nejde o rappování, dětské říkanky nebo písně, ve kterých se mluvená řeč přizpůsobuje básnické formě. V tomto typu výslovnostního cvičení by rytmus, důraz a intonace měly být přesnou

Studijní text k projektu

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

kopii mluveného projevu vzdělaného rodilého mluvčího v přirozené konverzaci. Jazz chants je možno najít na youtube.com.

<https://www.youtube.com/watch?v=or-xKMccOCU>

6. Internet a procvičování psaného projevu

ThoughtCo.com

<https://www.thoughtco.com/>

Tato vynikající internetová stránka obsahuje praktické rady pro studenty angličtiny, kteří mají zájem o rozvoj a procvičování psaného projevu, jak formálního, tak neformálního. Je vhodná jak pro začátečníky, tak pro pokročilé.

Závěr

Cílem tohoto textu bylo seznámit studenty primární pedagogiky PdF s možnostmi, které nabízí internet ve výuce anglického jazyka. Jelikož se jedná o velmi rozsáhlé téma, nebylo v našich možnostech pokrýt ještě mnoho dalších aspektů dané problematiky. Naší snahou

Studijní text k projektu

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

bylo především vyzdvihnout roli internetu v jazykové výuce a doporučit způsob, jak ho správně využít.

Základní literatura:

CRYSTAL, D.: Language and the Internet. Cambridge, Cambridge University Press, 2004. ISBN 0-521-80212-1.

DRAHOVZALOVÁ, M. Internet ve výuce. Moderní vyučování. 2001, roč. 7, č. 2, s. 10.

DUDENEY, G. The Internet and the Language Classroom. Cambridge. Cambridge University Press, 2007. ISBN-13: 978-0-521-68-446-0.

DUDENEY, G., HOCKLY, N. How to Teach English with Technology. Essex: Pearson Education Limited, 2007. ISBN 978-1-405-85308-8.

ERBEN, T., BAN, R. CASTANEDA, M.: Teaching English Language Learners through Technology. London, Taylor & Francis, 2009. ISBN 978-020-389-442-2.

HARMER, J. "The Practice of English Language Teaching", 3rd Edition. (Longman Handbooks for Language Teachers). Pearson Education ESL. Longman. ISBN-13: 978-058-240-385-7.

CHODĚRA, R.: Didaktika cizích jazyků. Praha: Academia, 2006, ISBN 80-200-1213-3.

JANÍKOVÁ, V. a kol.: Výuka cizích jazyků. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011, ISBN 978-80-247-3512-2.

LEWIS, G. The Internet and Young Learners. Oxford. Oxford University Press. 2004. ISBN 978-0-19-442182-9.

LEWIS, G. Bringing Technology into the Classroom. Oxford: Oxford University Press. 2009. ISBN: 978-0-19-442-594-0.

PETTY, G. Moderní vyučování. Praha. Portál, 1996. ISBN 80-7178-070-7.

RŮŽIČKA, O. Internet pro učitele. 1. vyd. Praha : Computer Press, 2001. 92 s. ISBN 80-7226-531-8.

Studijní text k projektu

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

SAK, P. a kol.: Člověk a vzdělání v informační společnosti: Vzdělávání a život v komputerovaném světě. Praha, Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-230-0.

ŠMAHEL, D. Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi. Praha, TRITON, 2003. Psychologická setkávání; sv. 6. ISBN 80-7254-360-1.

TEELER, D., GRAY, P. How to Use the Internet in ELT. Longman. ISBN-13: 978-0-582-33-931-6.

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H.: Pedagogika pro učitele. Praha, Grada Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3357-9.

WINDEATT, S., HARDISTY, D., EASTMENT, D.: The Internet. Oxford, Oxford University Press, 2000. ISBN 978-0-194-372-23-7.

Doplňující literatura a zdroje:

COUFALOVÁ, R. Zdokonalování metod výuky cizího jazyka na vysokých školách pro neoborové studenty s využitím informačních a komunikačních technologií. Olomouc, 2004. Disertační práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta.

WARSCHAUER, M., KERN, R.: Network-based language teaching: concepts and practice. New York, Cambridge University Press, 2000. ISBN 978-0-521-66742-5.

ZOUNEK, J., KŘÍŽ, R. Internet pro pedagogy: Jak hledat a najít. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0044-1.

Dostupné na WWW:

[< http://www.youtube.com/watch?v=GiRUF7hvWuM >](http://www.youtube.com/watch?v=GiRUF7hvWuM)

[< http://www.youtube.com/watch?v=4sHOH_zsRl4 >](http://www.youtube.com/watch?v=4sHOH_zsRl4)

[< https://en.wikipedia.org/wiki/Jazz_Chants >](https://en.wikipedia.org/wiki/Jazz_Chants)

[< https://www.youtube.com/watch?v=o-VMz6EvK0A >](https://www.youtube.com/watch?v=o-VMz6EvK0A)

[< https://engfluent.com/how-to-improve-english-listening-skills/ >](https://engfluent.com/how-to-improve-english-listening-skills/)